

Πρὸ ἐτῶν διάβαζα ἓνα ζομάντισσo τοῦ Ἄρτσι-
μαπάδεφ «A l' extrême Limite» δὲν ξέρω
πῶς θὰ μπορούσε ὁ τίτλος νὰ μεταφρασθῇ
Ἑλληνικῶ, μὲ ἤρεσε θυμάμαι πολὺ ἦταν ἓνα
γλυκύτατο ἔργο, μὲ λεπτομέρειες τεχνικώτατες,
παρατήρηση βαθεῖα μὲ ὅλα τὰ σημάδια τοῦ
ἐκλεκτοῦ συγγραφέα.

Ὁμολογῶ πῶς ἡ Ζήλεια τοῦ ἴδιου συγγρα-
φέα, δὲν ἔχει τὴν ἀξία καὶ τὴν βαρύτητα τοῦ
ἔργου τοῦ ἐκείνου ὁμολογῶ ἐπίσης πῶς ἂν δὲν

ἔπαιζε τὴ Ζήλεια ἢ **Κα Κυβέλη**, ἀμφισβάλω ἂν
θὰ μπορούσαν οἱ θεαταὶ νὰ παρακολυθηθοῦν
τῆς πέντε πράξεις.

Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι τὸ ἔργον εἶναι καλογραμ-
μένο μὲ θαυμάσιο ἀβίαστο διάλογο καὶ ὅτι ὁ
τύπος τῆς Ἑλένας εἶνε πράγματι ὑπέροχος. Ἡ
Ζήλεια θὰ μπορούσε ἴσως νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπό-
δειγμα λεπτοῦ ἔργου μὲ τ' ἀραχνόφρακτα φι-
νάλε τῆς καὶ τὴν δαντελένια τῆς πλοκῆ ἐν τού-
τοις καὶ τῆς λείπει.

Σὲ τέσσερες ὁλόκληρες πράξεις ὁ θεατῆς κά-
νι πτωμένει καὶ τὸ καὶ αὐτὸ ξεσπᾷ ἐπὶ τέ-
λους μόνις κατὰ τὸ φινάλε τῆς πέμπτης πρά-
ξεως, ἀπροσδόκητο, βαρὺ, καταθλιπτικὸ ἀχώ-
ρευτο· μὴ μοῦ πῆρε πῶς αὐτὸ τὸ ἀπροσδόκητο
εἶναι καὶ τεχνικὸ· ἂ! ὄχι.

Ἰσα, ἴσα ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ ἔργον του ὀφεί-
ναι προετοιμάζει τὸ θεατῆ, ὀφείλει νὰ προπα-
ρασκευάζει τὴν λύσιν. Τ' ἀπροσδόκητα εἶναι
καλὰ μονάχα γιὰ τὲς φάρσες.

Σὲ ὅλα τὰ μεγάλα ἔργα ὁ ἦρωσ ἐμφανίζεται
ἔχων γραμμὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆ μοῖρα
του· ἡ ἐξέλιξις καὶ ὁ χειρισμὸς κάνουν ἓνα ἔρ-
γο μεγάλου ὄχι τ' ἀπροσδόκητα.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ φινάλε αὐτὸ, τὸ δυνα-
τὸ ὁμολογημένως καὶ βαρὺ, πέρασε χωρὶς νὰ
κάνη σχεδὸν ἐντύπωσιν· ὁ κόσμος δὲν τὸ πί-
σταψε, δὲν ἐσχάστηκε, τῶβλεπε χωρὶς σύγκλη-
σιν, τῶβλεπε σὰν **Θέατρο**, δὲν τῶβλεπε σὰν
ἀλήθεια.

Καὶ ὁ ἦρωσ τρελαίνεται καὶ περὶ χάρτινες
σαίτες στὸν ἀέρα· πολὺ ὁμοιοφρη τρουβαίγ· δι-
ρωτόμεθα ὅμως, μήπω; μ' αὐτὸ ἠθέλησεν ὁ
συγγραφεὺς νὰ μᾶς δείξῃ, πῶς καὶ αὐτὸ τὸ
ἔργο του, μᾶς τὸ πέταξε σὰν μιὰ καλοδιπλω-
μένη καὶ ἀνάλαφρη σαίτα· στὸν ἀέρα;

Γιὰ τὴν **Κα Κυβέλη** κάθε ἔπαινος θὰ ἦταν
κατώτερος ἀπὸ τοῦ τῆς ἀξίας.

Τὶ κρίμα ποῦ τόσο σπάνια τὴν βλέπουμε
τώρα πειά.

Ὁ κ' Παπαγεωργίου θὰ μπορούσε νὰ ἦταν
καλύτερος, ἂν καὶ στὸ φινάλε ἦταν πάρα πολὺ
καλός.

Ὁ κ. Γαβριηλίδης ἀξέπαινος· τὸ ἴδιο καὶ
οἱ κ. κ. Παλαιολόγος καὶ Βλαχόπουλος;

Διὰ δὲν κατεβλήθη κάποια προσπάθεια,
ὅσπερ ἡ σκηνῆ, ποῦ πετᾶνε ἔξω τὸν πρίγκηπα
νὰ μὴ γίνῃ τόσο ψεύτικη καὶ ξεκάρφωτη;

Κι' ἐκεῖνο τὸ σκοῦρο πανὶ ποῦ περιέζωνε τὴ
σκηνὴ στὴ δεύτερη πράξι (σκηνοθεσία ὑπαι-
θρου) τί παρίστανε, καὶ εἰς τίνος σχολῆς τὴν
τεχνοτροπίαν ὑπάγεται;

Ἦταν ἀραγε οὐρανός; ἦταν ὁ πέπλος τῆς
νυκτός; ἢ παρίστανε τὸ ἀπειρον τὸ δίχως ἀρ-
χὴν καὶ χωρὶς τέλος.

N. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ